

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. II. De eadem causa, cum clausula & si extra.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

tr. 9. n. 648. Not. 2. hanc *equalitatem* non esse considerandam ex solo genere, aut divitiarum paritate; sed vel maximè ex morum honestate, ne horum defectu inter conjuges pax deficiat; item ex unitate verè fidei, ne alter subversio- nis periculum subeat: ex convenientia personarum ad statum in conjugio decen- ter conservandum. &c. Not. 3. illam loci angustiam non esse adeò strictè ac- ci- piendam, ut censeatur non verificari, si eo loco sint non impediti, cum qui- bus matrimonium habere posset, quan- do sunt aliæ causæ, propter quas non ex- pediat illis nubere.

Ratio est, quia cum paritas, vel impari- tas personarum, in ordine ad matrimoni- um, ex multis attendatur, præsertim ex oratorum nobilitate, potentia, divitijs, ho- more, ætate, genio, & moribus. c. *Super eo elige. 2. de Testibus*; & aliunde tot etiam ipsius Ecclesiæ decretis matrimonia debe- ant esse libera; non eo ipso quilibet etiam genere, vel opibus par, & non impedi- tus, si alia adveniant, sufficiet, ut non verificetur, in tali loco (consequenter ob- ejus angustiam) non posse haberi alium parem, nisi impeditum. Ex hoc colliges, angustiam loci adhuc verificari. 1. Si ma- jor pars talis loci conjuncta sit sponso, vel sponsæ matrimonium quærenti. 2. Si sint quidem plures non impediti, sed eo supe- riores ætate, vel aucti prolibus ex alio ma- trimonio; vel moribus asperis, prodigi, lu- lores, imbuti malis moribus, segnes, inh- abiles ad decus familiæ, Zelotypi, de qui- bus plura Vincent. de Justis l. c.

2077. Not. 4. majorem vim, & efficaciam habere causam, si non tantum angustia loci, sed locorum allegetur, ut notat Cor- radus cit. l. 7. c. 2. n. 7. dicendo, quòd et- iam de uno in alium locum se transferen- do, propter illorum angustiam, virum sibi non consanguineum, vel affinem sibi pa- rem non possit invenire. Nam quando causæ aliquæ seorsim non sufficiunt ad impetrandum, multæ ad invicem aggre- gatæ sufficiunt, juxta L. *Instrumento. C. de Probat. ibi: singula, quæ non prosunt, collecta juvant.*

2078. Not. 5. ut verificetur causa propter angustiam loci juxta de Justis, satis esse, quod tunc, cum petitur, & executioni datur dispensatio, verum sit, quod non

Tom. IV.

possit in tali loco habere matrimonium æquale, nisi nubat canonicè impedito. Nam sufficit verificari verba rescripti, pro- ut sonant; at hæc denotant tempus præ- sens. Quare non obstaret, licet post executionem dispensationis posset habere parem virum non impeditum; sic ille cit. l. 3. c. 2. n. 26. docens id recipi ex constan- ti Curie Romanæ stylo.

Sed esto id sufficeret, dubium tamen est, an tam in hoc, quàm alio casu dis- pensationis, preces, & causæ, quæ alle- gantur, de necessitate verificari debeant, cum dispensatio petitur, & executioni datur: pro quo not. posse inquiri de cau- sis dispensationis, quæ conceditur in for- ma gratiosa, seu quæ continet gratiam factam; hæc enim propriè dispensatio est; vel quando solum conceditur in forma commissaria, & non continet gratiam factam, sed faciendam ab eo, cui committi- tur, & sic non tam est dispensatio, quàm mandatum faciendi dispensationem. his prænotatis.

2079. Quando dispensatio est in forma gratiosa, sufficere, quòd tunc causæ veræ sint, quando gratia fit, esto postea deficiant; quia tunc narratio causarum in supplicatione non indiget aliâ justifica- tione: quando autem expeditur in for- ma commissaria, hoc est, quando non continet gratiam factam à Pontifice, sed solum mandatum gratiæ faciendæ ab eo, cui committitur, narrata erunt verifican- da tempore executionis; licet tempore datæ non essent veræ; sic Corradus l. 7. c. 2. n. 31. ex Garcia de benef. p. 6. c. 2. n. 283.

§. II.

De eadem causa, cum clausula & si extra.

Quando vir, & mulier non potest 2080. habere matrimonium æquale, in loco suæ originis, nisi canonicè impeditum; & si extra illum locum deberet nubere, dos, quam habet, non esset competens, ut cum ea virum, cui juxta status sui conditionem, nubere posset, inveni- ret, allegari solet, & recipitur causa propter angustiam loci, cum clausula, & si extra. Circa quam causam Not. 1. hanc causam cum dicta clausula non esse necessariam, nisi quando petitur dispensatio

T t t

in gra-

in gradu propinquiori v. g. secundo, & tertio. Nam pro his requiritur causa urgentior juxta dicta, qualis est hæc cum ea clausula; sic Corradus *cit. l. 7. c. 2. n. 11.* & not. *ex eod. n. 13.* si unus Oratorum sit ex diversis locis, & diocesisibus quoad originem, causam allatam verificari in utroque loco.

2081. Not. 2. quodd, cum non raro ea clausula: *est extra*; difficulter verificari possit, loco illius, ad eundem effectum, addi soleat hæc, quæ est facilior, & tutior: quodd Oratores, seu supplicantes, sint ex honestis familijs; ubi tamen nota, tunc augeri expensas dispensationis in quinque ducatis auri de camera, vel circiter; sic de Justis *cit. n. 110.* Caterum expressio qualitatum personæ, quodd sint Illustres, Nobiles, Comites, non est necessaria, nisi cum talis qualitas assumitur *ut causa finalis*, nimirum, ut eo titulo impetretur dispensatio; vel cum volunt se eximere à necessitate verificandi clausulã, & *si extra*; sic Corradus *cit. n. 19.* & ex illo de Justis *cit. l. 3. c. 2. n. 113.* dicens: sic inconcusse servari stylum Curie Romanæ.

§. III.

Quæ specialiter exprimenda sint, cum allegatur angustia loci?

2082. Cum hæc causa verificari debeat regulariter quoad locum originis, & non domicilij Oratorum, ut dictum est *n. 2073.* sequitur exprimendum in supplicatione cujusque locum originis, ut executori de veritate causæ allegatæ constare possit, quando dispensatio fit in forma commisionis.

Not. autem. 1. sufficere, quodd verificetur in loco domicilij, si Papa sciens eos alibi ortos, consentiat, ut ibi verificetur in loco domicilij; ut dictum est *n. 2073.* sic enim tacite dispensat in lege communi de loco originis. Hæc autem dispensatio tacita consistit in ratihabitione, seu præsumptione voluntatis superioris dispensantis, verbis, vel signis manifestatæ. Hujus voluntatis signum est, si superior, sciens, te prohibitum, tibi præcipiat, vel concedat actum aliquem, qui à te sine dispensatione, in illius lege, exerceri non potest. Non enim præsumi potest superior præcipiens illicita, & juri repugnantia; quodd tamen fieret, si non, sublatã

lege suã talem actum prohibente, cum nihilominus tibi præciperet; ita Sanchez *l. 6. de legib. c. 13. n. 23. & seq. aliquæ.*

Dixi, si præcipiat sciens, te prohibitum. Nam ex ignorantia impedimenti, mandatum velatè ad illud, non procedit; sic Rebuff. *in pract. tit. de dispensat. à n. 7.* Leges autem à se latas superior ignorare non præsumitur, sed habens in scrinio sui pectoris; hoc est in debita notitia. Ex hoc colliges, Pontificem, si cognito aliquos cum impedimento dirimente matrimonium contraxisse, mandet, vel concedat, ut in eo matrimonio possint pacifice remanere, tacite dispensare super tali impedimento, jure solum Ecclesiastico inducto, arg. *L. quidam consulebat. ff. de re judicat.* ubi Princeps dignitatem concedens minori, censetur dispensantem, ut gesta per ipsum valeant.

Not. 2. hanc loci Oratorum expressiorem faciendam in supplicatione, Pontifici porrecta, in nullo alio casu esse necessariam, nisi cum petitur dispensatio propter angustiam loci. Unde in alijs sufficit exprimi dioceses eorum. Nam in illo casu habet rationem cause finalis, ob quam dispensatio petitur. Et ideo error in loco (pro hoc casu) cum esset error in causa finali, seu motiva, ex qua Pontifex ad dispensandum movetur, vitaret rescriptum, seu mandatum dispensanti ob angustiam loci: sic de Justis *cit. lib. 1. c. 6. n. 126.* dicens, esse de inconcusso stylo Curie.

Not. 3. in omni supplicatione dispensationis impetrandæ à summo Pontifice, exprimendam esse, de necessitate styli, diocesium, ex qua originem ducunt Oratores, & quidem, cujusque suam, si sint ex diversis; sic Corradus *l. 7. c. 5. à n. 24.* Hoc enim requiritur, ut sciatur, cui committendum sit mandatum dispensationis, quodd nunc communiter est in usu, cum Oratores sunt distantes; alias dispensatio vitabitur, tanquam concessa contra intentionem Papæ.

Not. 4. Cum datur mandatum dispensationis sancti, commissum Ordinario Oratorum, non expresso, vel specificato, quodd sit ordinarius originis, hanc facultatem ex stylo intelligi commissam Ordinario originis, & non domicilij; ille enim in dubio semper intelligendus venit, ut notat Cur.